

Vec C-3/06 P

Groupe Danone proti Komisii Európskych spoločenstiev

„Odvolanie — Hospodárska súťaž — Kartel — Pokuty — Usmernenia k metóde stanovovania výšky pokút — Oznámenie o spolupráci“

Návrhy prednesené 16. novembra 2006 — generálny advokát M. Poiares	
Maduro	I - 1337
Rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 8. februára 2007	I - 1355

Abstrakt rozsudku

1. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia (Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03)*

2. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Voľná úvaha Komisie (Nariadenie Rady č. 17; oznámenie Komisie 98/C 9/03)*
3. *Odvolanie — Dôvody — Nedostatočné alebo rozporné odôvodnenie — Prípustnosť*
4. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Voľná úvaha Komisie — Súdne preskúmanie — Neobmedzená právomoc (Článok 229 ES; nariadenie Rady č. 17, článok 17)*
5. *Odvolanie — Právomoc Súdneho dvora (Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 17, článok 15; oznámenie Komisie 98/C 9/03)*
6. *Právo Spoločenstva — Zásady — Ochrana legitímnej dôvery (Nariadenie Rady č. 17, článok 15 ods. 2; oznámenie Komisie 98/C 9/03)*

1. Závažnosť porušenia pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva, ktorá musí byť zohľadnená pri stanovení sumy ukladanej pokuty, sa určuje s odkazom na množstvo okolností, v prípade ktorých disponuje Komisia voľnou úvahou. Zohľadnenie pritažujúcich okolností pri stanovení pokuty je v súlade s úlohou Komisie zabezpečiť súlad správania podnikov s pravidlami hospodárskej súťaže.

Za týchto podmienok téza, podľa ktorej praxi Komisie v dotknutej oblasti chýbala pred nadobudnutím platnosti usmernení k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO jasnosť a predvídateľnosť, nerešpektuje právny vzťah medzi článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 17, ktorý je právnym základom sporného rozhodnutia, a usmerneniami.

Medzi prvky, ktoré treba zohľadniť pri analýze závažnosti predmetného porušenia, patrí aj prípadné opakované porušovanie.

Usmernenia totiž nepredstavujú právny základ pre stanovenie výšky pokuty, ale len spresňujú uplatnenie článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17. V tomto kontexte

mali podniky stále možnosť predpokladať právne dôsledky svojho konania, a to aj vtedy, keď usmernenia ešte neexistovali.

účely určenia výšky pokút, akými sú najmä osobitné okolnosti veci, jej kontext a odstrašujúci dosah pokút, a to bez toho, aby bolo potrebné odkazovať na záväzný alebo vyčerpávajúci zoznam kritérií, ktoré by sa povinne museli zohľadňovať.

Preto je Komisia pri výkone svojej právomoci voľnej úvahy oprávnená usúdiť, že opakované porušovanie súvisí so závažnosťou porušenia, a môže toto porušovanie považovať za pritažujúcu okolnosť bez toho, aby porušila zásadu *nulla poena sine lege*.

(pozri body 25 — 30)

Zistenie a posúdenie osobitných charakteristík opakovaného porušovania, akou je zopakovanie protiprávneho správania s relatívne krátkymi časovými rozpätiami medzi jednotlivými porušeniami, tvoria súčasť uvedenej právomoci Komisie a Komisia nemôže byť pri takomto zistení viazaná prípadnou premlčacou lehotou.

2. Aj keď ani nariadenie č. 17, ani usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO neupravujú maximálnu lehotu na konštatovanie opakovaného porušovania, na základe zásady právnej istoty nemožno existenciu takej lehoty vylúčiť.

Komisia totiž disponuje voľnou úvahou pri výbere okolností, ktoré zohľadní na

Opakované porušovanie totiž predstavuje dôležitý prvok, ktorý má Komisia posúdiť, keďže jeho zohľadnením sa sleduje stimulácia podnikov, ktoré prejavili sklon k porušovaniu pravidiel hospodárskej súťaže, aby zmenili svoje správanie. Komisia preto môže v každom prípade zohľadniť príznaky, ktoré môžu svedčiť o takomto sklone,

vrátane napríklad času, ktorý uplynul medzi predmetnými porušeniami.

šenia pri posúdení výšky pokuty vzhľadom na účinné odstrašenie. Opakované porušovanie predstavuje dôkaz o tom, že skôr uložená sankcia voči žalobcovi nemala dostatočne odstrašujúce účinky.

(pozri body 36 — 40)

3. Otázka, či je odôvodnenie rozsudku Súdu prvého stupňa protirečivé alebo nedostatočné, predstavuje právnu otázku, ktorá môže byť ako taká uvedená v rámci odvolania.

Na účely posúdenia závažnosti porušenia teda Súd prvého stupňa môže použiť pojem opakované porušovanie bez toho, aby jeho rozsudok bol postihnutý protirečivým odôvodnením.

(pozri body 43, 45 — 48)

Na to, aby splnil svoju povinnosť odôvodnenia, nie je Súd prvého stupňa vo svojom rozsudku povinný vypracovať také odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom rozoberalo jednotlivu všetky úvahy vyjadrené účastníkmi sporu. Odôvodnenie teda môže byť implicitné, avšak pod podmienkou, že umožní zúčastneným osobám oboznámiť sa s dôvodmi, ktoré viedli k prijatiu predmetných opatrení, a príslušnému súdu poskytne dostatok prostriedkov na uskutočnenie preskúmania.

4. V súlade s článkom 229 ES môžu nariadenia prijaté podľa ustanovení Zmluvy spoločne Európskym parlamentom a Radou Európskej únie priznať Súdnemu dvoru neobmedzenú právomoc vo veci ukladania sankcií podľa týchto nariadení.

V tejto súvislosti je opakované porušovanie v rámci zohľadnenia priťažujúcich okolností prvkom nielen relevantným, ale i osobitne dôležitým, a je veľmi významným príznakom závažnosti poru-

Takúto právomoc zveril súdu Spoločenstva článok 17 nariadenia č. 17. Tento súd je preto oprávnený na to, aby nad rámec samotného preskúmania zákonnosti sankcie nahradil posúdenie Komi-

siou svojim posúdením a v dôsledku toho zrušil, znížil alebo zvýšil uloženú pokutu alebo penále.

hľadiska správne zohľadnil všetky faktory podstatné na posúdenie závažnosti správania konkretizovaného vo vzťahu k článkom 81 ES a 82 ES, ako aj k článku 15 nariadenia č. 17, a na druhej strane overiť, či Súd prvého stupňa po právnej stránke dostatočne odpovedal na všetky tvrdenia žalobcu smerujúce k zrušeniu alebo zníženiu pokuty.

Z toho vyplýva, že pokiaľ je súdu Spoločenstva predložená na posúdenie otázka výšky pokuty, tento súd je oprávnený vykonať svoju neobmedzenú právomoc a môže ju vykonať tak na zníženie tejto sumy, ako aj na jej zvýšenie.

(pozri body 60 — 62)

Pokiaľ sa teda Súd prvého stupňa pri výkone svojej neobmedzenej právomoci oprel výlučne o ustanovenia usmernení k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESÚO bez prihliadnutia na iné prvky, okolnosti alebo kritériá, ktorých zohľadnenie by dotknutý podnik nemohol predvídať, uvedený podnik nemôže vzniesť výhradu o porušení práva na obhajobu.

5. Dodržanie práva na obhajobu v každom konaní, ktoré môže viesť k uloženiu sankcií, najmä pokút alebo penále, je základnou zásadou práva Spoločenstva, ktorá bola veľakrát zdôraznená v judikatúre Súdneho dvora.

(pozri body 68, 69, 82, 83)

V rámci odvolania smerujúceho proti rozsudku Súdu prvého stupňa, ktorým bola stanovená výška pokuty podniku, ktorý porušil pravidlá hospodárskej súťaže Spoločenstva, je predmetom preskúmania vykonávaného Súdnym dvorom na jednej strane skúmať, do akej miery Súd prvého stupňa z právneho

6. Zásada zákazu retroaktivity trestnoprávných ustanovení je spoločnou zásadou pre všetky právne poriadky členských

štátov a tvorí neoddeliteľnú časť všeobecných zásad práva, ktorých dodržiavanie súd Spoločenstva zabezpečuje.

Retroaktívne uplatnenie nového výkladu normy stanovujúcej porušenie môže odporovať najmä článku 7 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, ktorý okrem iného zakotvuje zásadu zákonnosti trestných činov a trestov (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

Bolo by to tak okrem iného v prípade, ak by išlo o súdny výklad, ktorého výsledok nebolo možné v čase, keď k porušeniu došlo, rozumne predvídať najmä vzhľadom na výklad, ktorého sa v tomto období pridržala judikatúra týkajúca sa dotknutého právneho ustanovenia.

Skutočnosť, že Komisia v minulosti uplatnila pokuty na určitej úrovni na rôzne typy porušení, ju však nezabavuje možnosti zvýšiť túto úroveň v medziach stanovených v nariadení č. 17, ak je to potrebné na zabezpečenie vykonania politiky hospodárskej súťaže Spoločenstva. Naopak, účinné uplatnenie pravidiel Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže si vyžaduje, aby Komisia mohla kedykoľvek prispôsobiť úroveň pokút potrebám tejto politiky.

Podniky zúčastnené na správnom konaní, ktoré môže viesť k uloženiu pokuty, teda nemôžu nadobudnúť legítimnú dôveru v metódu stanovovania pokút uplatňovanú v minulosti.

(pozri body 87 — 91)